

COMMISSIE BESTUUR, ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING

Delft, 23 april 2019

AAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN DELFLAND

Advies van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering, tevens **conceptverslag** van de vergadering op 23 april 2019 over de aan haar voorgelegde voorstellen van het college van dijkgraaf en hoogheemraden, ter behandeling in de Verenigde Vergadering van 16 mei 2019

Aanwezig:

dhr. dr. P.H.W.M. Daverveldt	dijkgraaf, voorzitter
dhr. drs. M. Smits	hoogheemraad, plv. voorzitter
mevr. mr. A.J. Buisman	secretaris
dhr. ir. L.P.I.M. Hombergen	PvdA
dhr. dr.ir. A.J. Middendorp	AWP
dhr. ir. M.H.P. Jansen	CDA
dhr. drs. ing. M.W. Belt	WN
mevr.ir. A.M.F. Jenniskens	WN
mevr. N.J. Dijkshoorn-van Dijk	Ongebouwd
dhr. ir. C.L.C. van Kretschmar	Bedrijfsgebouwd
dhr. mr. P.J. Verhage	Bedrijfsgebouwd
dhr. mr. Y. Lont (tot 11 uur)	ChristenUnie-SGP
dhr. H. Roeten (vanaf 11.00 uur)	ChristenUnie-SGP
dhr. mr. S.F. Fekkes	50PLUS
dhr. T.C.J.M. Oostvogels BC MA	VVD
dhr. ir. W.F. van Valkenburg	VVD
mevr. mr. H. Jonker	PvdD

Afwezig:

dhr. J.G.M. Schouffoer	Natuurterreinen
------------------------	-----------------

Voorts aanwezig:

mevr. J. Ruimwijk	agendapunt 04.B.01
dhr. drs. M.H.P. Brandt	agendapunten 04.B.01
dhr. drs. K. Paalvast	agendapunt 05.I.02
dhr. dr.ir. C. Cuypers	agendapunten 05.I.04 en 05.I.08

1. Opening, vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 9.00 uur met een welkomstwoord. Het is de eerste BOB-vergadering van deze bestuursperiode.

De agenda

De heer Hombergen verzoekt de volgende ingekomen stukken als bespreekstukken te behandelen: 05.01, 05.03, 05.04, 05.07, 05.08.

De heer Oostvogels voegt hieraan 05.02 toe.

Mevrouw Jenniskens wil net als de heer Hombergen 05.03 bespreken. De heer Lont sluit zich aan bij de verzoeken tot bespreking van 05.02 en 05.03.

De voorzitter concludeert dat deze ingekomen stukken aan de agenda toegevoegd worden.

Met deze wijzigingen wordt de agenda vastgesteld.

2. Vaststellen notulen van de vergadering van 29-01-2019

Tekstueel:

De heer Van Kretschmar was geen lid van de commissie, maar stond wel bij de afwezig.

De notulen worden met deze wijziging vastgesteld.

Toezeggingenlijst

De dijkgraaf geeft aan dat de lijst is geüpdatet. Een aantal toezeggingen staat op de agenda bij de ingekomen stukken: de vraag van de PvdA over de schuldenstapeling, effecten van de wijzigingen van WOZ-waarde en de vragen over het koppelen van de zuiveringsheffing aan waterverbruik.

Resterend is nummer 5, bestuurlijke P&C-cyclus. Daarop wordt teruggekomen eind dit jaar.

De Nota Activabeleid wordt meegenomen in het overdrachtdossier. De heer Daverveldt is zelf toegetreden tot de ledenvergadering van de werkgeversvereniging.

Reglement van orde: de vorige VV heeft een aantal aanpassingen mogelijk gemaakt. De nieuwe VV moet zich daarover uitspreken. De VV dient zelf te evalueren of zij met het huidige reglement uit de voeten kan. Zo niet, dan is het aan haar aanpassingen voor te stellen.

De toezeggingen inzake Aquon zijn reeds aan de orde geweest.

De Regionale Energiestrategie komt op een later moment aan de orde.

3. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

Wel is er terugkoppeling van Aquon, RBG en het Waterschapshuis. Hoogheemraad Smits, die Delfland vertegenwoordigt in het DB van Aquon, geeft aan dat het goed gaat met Aquon.

Deze GR van een aantal waterschappen in laboratoriumfuncties probeert een positie te verwerven in de commerciële markt. Het pleidooi van Delfland om de drie vestigingen terug te brengen tot één krijgt vorm. De derde vestiging is inmiddels verlaten, later dit jaar volgt een besluit over de definitieve vestigingsplaats.

De GR Regionaal Belastingkantoor RBG in Schiedam, indertijd opgericht op initiatief van Delfland en Schieland, waarbij zich later de gemeenten Vlaardingen, Schiedam en Delft hebben aangesloten, functioneert ook goed. Vragen hierover kunnen bij punt 4 worden gesteld.

Het Waterschapshuis, de organisatie van de 21 waterschappen waarvan de hoogheemraad in het AB zit namens Delfland, draaide in het begin van de vorige bestuursperiode slecht. Na een ingezette reorganisatie gaat dat beter. Men draait projecten ten behoeve van en voor rekening van de waterschappen. Na een aantal moeilijke jaren concentreert men zich nu op de digitale knowhow.

De Waterschapsbank heeft vorige week de periodieke aandeelhoudersvergadering gehouden. Hierin participeert Delfland. Men komt een of twee keer per jaar bijeen. Sinds 2007 is geen dividend meer uitgekeerd geweest als gevolg van de balanspositie van de waterschapsbank. Die is nu weer wat steviger, vorige week is daarom besloten voor het eerst weer dividend uit te keren. Het gaat om 20 miljoen euro, te verdelen over de deelnemende schappen. Er is een nieuwe commissaris benoemd, mevrouw Ottolini, algemeen directeur Evides

De heer Hombbergen constateert dat de hoogheemraad wel vaststelt dat hij bij de vergadering van de RBG is geweest, maar niets inhoudelijks vertelt. Ook de heer Van Kretschmar heeft behoefte aan meer uitweiding over Aquon, met name waar het de planning betreft.

De hoogheemraad geeft aan dat in september of oktober de conclusies van de diverse varianten worden vergeleken. Dan wordt besloten of men op twee locaties blijft, in een van de bestaande locaties trekt of verhuist naar een nieuwe locatie. Uitgangspunt is dat voor één locatie wordt gekozen. Dat besluit komt te zijner tijd terug in de VV.

Omdat de toezeggingenlijst niet tot aanvullende vragen leidt, wordt deze vastgesteld.

03.b Terugkoppeling Uniecommissies
Er wordt niets teruggekoppeld vanuit de Uniecommissies.

4.B. Besprekstukken

01. Jaarverslag en jaarrekening 2018

Hoogheemraad Smits licht toe dat de goedkeuring door de accountant nogal wat voeten in de aarde had. Deze was erg kritisch. In discussies met collega's van andere waterschappen bleek dat men daar kiest voor het later in het jaar te presenteren van jaarverslag/jaarrekening. Er is dan meer ruimte en minder spanning als gevolg van tijdsdruk. De hoogheemraad zelf is tevreden met het resultaat.

De heer Hombbergen vraagt naar de dialoog met de accountant. Die was vooral technisch van aard, wordt aangegeven. Er is zeer weinig tijd en gelegenheid geweest om te reageren. Door niet nagekomen afspraken vonden controles pas dagen later plaats. De hoogheemraad noemt dat het inhoudelijk niet ernstig was, maar dat dit wel tot vertraging leidde.

Eerste termijn

De heer Middendorp maakt zich zorgen over het feit dat er weer dertien miljoen euro over is.

De heer Jansen uit complimenten en noemt de managementbijlage helder. Het is een goede zaak dat het hoogheemraadschap in een gezonde financiële situatie verkeert. Het kleine overschot is te verklaren doordat minder is uitgegeven en doordat er meer inkomsten waren. Het is goed om voorzichtig met het overschot om te springen. Het CDA deelt de zorgen van de accountant dat er beter moet worden begroot. De rekeningcommissie heeft hierop gewezen.

Op p.32 staat de tabel met prestatie-indicatoren op het vlak van energiewinning en energiezuinigheid niet ingevuld. Dit is wel een belangrijk punt.

Het CDA vraagt wat Delfland het afgelopen jaar als werkgever heeft gedaan om het verzuim terug te dringen.

Er staat dat het Klantcontactcentrum goed werkt, al krijgt de fractie te horen dat het niet altijd even makkelijk is om binnen de organisatie een vraag te stellen. Is hier niet een KPI aan te weiden?

Mevrouw Jenniskens roemt als nieuwkomer de opstellers van de stukken voor het produceren van een goed inwerkdocument.

Opmerkingen over de uitputting ten opzichte van de begroting betreffen altijd de bijgestelde, niet de oorspronkelijke begroting. Investerings worden wel tegen de oorspronkelijke begroting afgezet.

In aanvulling op de CDA-vraag over prestatie indicatoren op het terrein van energie (blz. 32) vraagt spreekster zich af hoe zich dat verhoudt tot de op prestatie indicatoren zuivering op blz. 27. Het ene is nog nader te bepalen., het andere gaat omlaag. In reactie op de opmerking geeft de voorzitter aan dat vragen over de zuivering moeten worden gesteld in de commissie GSG. Het CDA reageert dat het bij de tabel gaat om innovatie. De vraag over blz. 27 gaat over de relatie tussen die twee en is dus ook legitiem.

De heer Lont sluit zich aan bij de opmerkingen van de Rekeningcommissie.

CU/SGP vraagt of het overschot kan worden ingezet voor afbouw van schulden, tariefdemping of het dekken van investeringen in plaats van onttrekking uit de reserve.

Heeft het vrijvallen van de pensioenvoorziening consequenties?

In 2018 zou de OAS-voorziening moeten vrijvallen. Dit wordt nu gezien als reserve. Is dit een reparatie en zo ja, kan dat ook niet zo met de pensioenen?

In de begeleidende brief staat dat de accountant opmerkt dat het niet is toegestaan de voorziening voor niet voorzienbare capaciteit in te zetten. Dit staat nu wel als gevraagd besluit vermeld.

Op blz. 7 staat dat wordt ingezet op informatiebeveiliging. Is dat hetzelfde als cybersecurity en hackerproof zijn?

Kwijtschelding: hebben gemeenten aangegeven dat er problemen zijn met bijzondere bijstand?

Bij Groep 1 zijn minder aanslagen opgelegd, maar zijn de ontvangsten procentueel hoger. Hoe verhoudt zich dat tot de prognose van 19 miljoen euro?

Over welke situaties wordt globaal gesproken als het gaat over de achttien 'schrijnende gevallen'. Gaat dit om betalingscapaciteit, om mensen met multiproblematiek?

Welke consequenties zijn verbonden aan de twee genoemde onrechtmatige aanbestedingen? De anticumulatie van de WNT-norm wordt niet gehandhaafd. Er zijn wel toezichthouders. De formulering is enigszins vrijblijvend.

De heer Hombergen verwijst allereerst naar het voorblad waar het Oostland ontbreekt. Delfland maakt hier een misser mee.

Inhoudelijk: het is goed dat er steeds meer met KPI's wordt gewerkt, maar dit instrument kan verder worden ontwikkeld. Delfland dient zich te realiseren wat zij kan met een indicator.

Opmerkelijk is dat Delfland goed op stoom lijkt te zijn, terwijl er tegelijk veel geld over is. Is dat geld dan wel terecht voorzien als uit te geven?

In de driehoek van de score op de KPI, de KPI zelf en de investeringen valt op dat de investeringen achterblijven. Daar kan men beter leren sturen. De uitgaven vallen mee. Waren de geprognostiseerde uitgaven wel echt nodig?

Op blz. 38 komt de calamiteitenorganisatie aan bod. Zo nu en dan krijgt de VV een evaluatie. Het totale overzicht wordt gemist. Dit verdient zelfstandige agendering.

De zelfstandige leesbaarheid van het stuk is niet optimaal. De veelheid aan niet verklaarde afkortingen maakt het een stuk voor ingewijden. Dit betekent dat het of moet worden verduidelijkt of dat er een publieksversie naast moet verschijnen. Dit is een stuk dat alleen intern is te gebruiken.

De heer Van Valkenburg sluit zich aan bij vorige spreker dat een lijst met afkortingen welkom zou zijn. De VVD is in algemene zin positief gestemd over de leesbaarheid van het stuk en kan ermee worden ingestemd.

Wel zijn er vragen. Met name de inkomsten dienen beter te worden begroot.

Hoe groot zijn de achterstanden in de toezicht- en handavingsprocessen?

Klimaat: voor het wagenpark wordt een overstap naar elektrisch gemeld. Dit geldt nog niet voor de operationele dienstauto's. Waarom niet?

Een tweede klimaat-item: er wordt meegewerkt aan vergunningen voor windmolens (blz. 30).

Hoe draagt dit bij aan de opgave van de energietransitie van Delfland?

Het stuk is voorzien van mooie performance indicatoren. Na de uitleg van de 75 procent bij communicatie vindt de VVD dit te 'pushgericht': Delfland stuurt zaken uit en bekijkt wie het overneemt. Gemist wordt de feedback en de dialoog met de inwoners.

Het aantal zeer goed scorende werknemers is in 2018 gedaald van zeventien naar elf procent. Wat is de reden?

Wat zijn de resultaten van de pilots met de vormvrije PVB?

Wat doet Delfland om jonge medewerkers aan te trekken? Hoe blijft Delfland als werkgever concurrerend in deze krappe arbeidsmarkt?

Waarom wordt een deel van het overschot niet toegevoegd aan de reserve tarief egalisatie?

Mevrouw Dijkshoorn is blij met het positieve resultaat, al is het lastig dat het resultaat in de diverse versies een aantal keren is gewijzigd.

De opmerkingen over de accountant worden gedeeld. Het levert veel hectiek op om een jaarrekening tijdig af te krijgen. Als dit op tijd wordt aangegeven, moet het mogelijk zijn dit goed in te richten.

De opmerking van de accountant over de voorzieningen vraagt om nadere toelichting. De voorziening voor OAS wordt opgeheven. Daar komt een reserve voor in de plaats. Waarom komt dit niet uit de exploitatie? Deze opmerking staat ook aan het begin van het

bestuursvoorstel: het instellen van een reserve niet voorzienbare capaciteitsbehoeften. De onderbouwing daarvan kon Ongebouwd niet vinden. Waarom wordt dit niet uit de exploitatie gehaald als het nodig is? Afgelopen jaar nog is Delfland bezig geweest met het opheffen van balansverkortingen en reserves. Nu worden ze weer ingesteld.

Waarom wordt de 300.000 euro te onttrekken aan de toekomstige cao-afspraken niet uit de exploitatie gehaald?

Er zijn twee bulkkredieten: buitengewoon onderhoud en de natte ecologische zones (o.a. groene motor). Ongebouwd wil graag weten wat de financiële stand van zaken is. Zo kan opnieuw worden gezien of dat bulkkrediet wel noodzakelijk is.

De schommelingen in de hectares (ongebouwd) verbaast de fractie. Dan is er zoveel hectare minder, dan weer zoveel meer. Hierop wordt een toelichting gemist.

Mevrouw Jonker vindt dat het jaarverslag een goed inzicht biedt in wat er bij Delfland aan activiteiten en onderwerpen omgaat. De zojuist gestelde vragen geven haar inzicht in de wijze waarop zij met de materie moet omgaan.

Hoewel zij haar meeste vragen liefst nog buiten de vergadering stelt aan haar meer ervaren collega's geeft de dijkgraaf aan dat zij moet vragen wat zij wil vragen.

Zij wijst in ieder geval op de lijst met direct verbonden partijen. De overeenkomst met de muskusratbestrijder dateert van 2012. Er zijn sindsdien veel nieuwe inzichten ontstaan. Het is raadzaam hiernaar te kijken. Dit is wel een onderwerp voor een andere commissie, licht de dijkgraaf toe.

Ook de PvdD wijst op de schommeling in hectares ongebouwd.

De heer Fekkes merkt op dat wie zoals hij een paar jaar meedraait niet voor veel verrassingen meer komt te staan. Het grote overschot is dan wel verrassend, maar dat is beter dan een groot tekort. De vraag wat er met dat overschot moet gebeuren, is nu niet aan de orde. Uit de nu lopende coalitieonderhandelingen komt een visie. 50PLUS wacht met het uiten van haar mening op de uitkomsten van dat overleg.

Het doet 50PLUS deugd dat er dividend wordt uitgekeerd door de Waterschapsbank.

Waardering voor het werk van de Rekeningcommissie.

De heer Van Kretschmar uit zijn complimenten voor het stuk.

Na enkele vragen uit de fractie gaat hij in op het deel van de Rekeningcommissie en de reactie van het college daarop.

Op blz. 44 is sprake van afwaardering van de Westland cv met 0,3 miljoen euro. Daar wordt al een aantal jaren verlies geleden. Hoe lang gaat dat door en zijn er alternatieven?

Op blz. 71 (investeringen) gaat om gereedgemaakt en geactiveerde projecten in 2018. Er ligt voor Delflandse Dijk een investeringsplan voor 830.000 euro. Er is een krediet voor 231.829 euro verleend en er is een restantkrediet. Betekent dit dat in 2018 slecht een deel is gerealiseerd? Als de bedragen worden opgeteld, komt het niet tot 830.000. Dat roept de vraag op hoe de bedragen moeten worden gelezen. Of behoort dit tot bulkkredieten?

De controleverklaring van de accountant eindigt met een zin die het beeld van knip- en plakwerk oproept.: 'Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen'. Dit slaat op de controleverklaring met de RBG, maar ook op Delfland. Bij Delfland staat die zin ook. Wat wordt er bedoeld met communiceren met de VV? Als de rekeningcommissies worden bedoeld, is dat nog voor te stellen. Dit lijkt echter een standaardzin uit een knip- en plakdocument.

Wat de reactie van D&H betreft: men is zich terdege bewust dat het in een verkiezingsjaar een lastige opgave is alles tijdig klaar te hebben voor een advies van de Rekeningcommissie. De cijfers zijn in de tussentijd veranderd. Toen de commissie de jaarrekening zag, was het positief saldo 14,4. Dat is teruggelopen naar 13. Dat is prima.

D&H verdient dank voor het integraal overnemen van de adviezen van de

Rekeningcommissie. Het hoofdpunt is het grote positieve saldo aan het eind van het jaar.

Twee jaar geleden was er onderzoek naar de kwaliteit van de exploitatiebegroting. Daar stonden goede dingen in om het beeld bij de begroting scherper te krijgen. Het is raadzaam dat nog eens ter hand te nemen. In het stuk komt de term zero based budgetting voor. Die stond ook als aanbeveling in dat rapport. Dat is dus twee jaar geleden al geadviseerd.

Rapporten verdwijnen vaker in de la, maar het is zonde van de goede dingen die daar in staan. De fractie zou graag met D&H in gesprek blijven over de opvolging van de adviezen. Bij een aantal programma's loopt de ontwikkeling van de prestatie-indicatoren achter. De hoop is dat daar dit jaar weer een slag in kan worden gemaakt. Er zijn ook nieuwe prestatie-indicatoren te bedenken voor programma's die onvoldoende meetbaar zijn qua doelrealisatie. Aan de prestatie-indicator moet te zien zijn dat het doel wordt bereikt bij de middelen die ervoor zijn uitgetrokken.

De teksten van het jaarverslag kunnen scherper, zeker waar het de verklaring van afwijkingen betreft. D&H geeft aan dat voor de jaarrekening 2019 voor een andere opzet is gekozen. Ook dit verdient toelichting.

Over inkoop en aanbestedingen is een aantal presentaties en gesprekken geweest. Het is jammer dat inkoop elk jaar nog door de accountant wordt genoemd. Kennelijk is daar toch weer iets over op te merken. Wat gaan D&H doen om dat tot het verleden te laten behoren?

Beantwoording

Hoogheemraad Smits geeft aan dat het college met het presenteren van deze laatste jaarrekening een lastige periode afsluit. Een periode die begon met torenhoge tarieven en schulden die tot de hoogste van alle waterschappen behoorden. Het gevoerde beleid heeft zijn vruchten afgeworpen.

In het overzicht van de UvW is Delfland van helemaal aan de bovenkant qua lasten is terechtgekomen in de middenmoot met bovendien een dalende tendens. De waterzuiveringsheffing is gestabiliseerd. Tegelijk is een begin gemaakt met het terugdringen van de schulden. In het verleden werd permanent kort geld geleend bij de Waterschapsbank om aan de verplichtingen te voldoen. Nu is dit vrijwel terug naar nul. Er worden zelfs reserves opgebouwd. In 2023 kan honderd miljoen euro aan schuld worden afgelost. Daar is dan geld voor beschikbaar. De balansverkortings is doorgevoerd via een tijdelijke greep in de reserves. Dat wordt nu terugbetaald. Het algehele financieel klimaat maakt nu mogelijk dat de burger zo laag mogelijk wordt belast terwijl Delfland tegelijk haar schulden terugbetaalt. Dit biedt ook ruimte om nieuwe investeringen te doen.

Hoogheemraad Smits kijkt met enige tevredenheid terug op het beleid van dit college.

De antwoorden op de gestelde vragen zullen deels direct worden beantwoord, deels schriftelijk, zodat ieders kennis voor de VV up-to-date is.

Op de vraag van de heer Middendorp (en anderen) over het overschot geeft de hoogheemraad aan dat ook de accountants van de deelnemers, zoals die van RBG, hem te verstaan geven dat wat er wordt begroot aan het eind van het jaar moet terugkeren in de jaarrekening. Een waterschapsbegroting is echter geen digitaal systeem. De realisatie is afhankelijk van interne en externe factoren. Zo heeft Delfland ooit besloten het onroerend goed dat men niet meer nodig heeft te verkopen. En opeens worden er drie, vier panden tegelijk verkocht. Dan komt de meeropbrengst terug in de jaarrekening.

De heer Middendorp interrumpeert dat er elk jaar geld overblijft. Hij is benieuwd naar de systeemvraag: hoe komt dat? Hijzelf is niet financieel geschoold. Bij de hoogheemraad veronderstelt hij die kennis wel aanwezig. Waar de hoogheemraad zegt dat de begroting geen mathematisch model is, roept de heer Middendorp een vroegere uitspraak van de hoogheemraad in herinnering, dat de begroting van een waterschap voor 95 procent vastligt vanwege de onderhoudstaken en langlopende verplichtingen. Als die er elk jaar zijn, kun je begroten.

Hoogheemraad Smits geeft aan dat dat ook gebeurt. Maar dan zijn er altijd de externe factoren als de RBG. Het opstellen van een begroting wordt serieus ter hand genomen en begint al met een voorbereidingen een jaar van tevoren.

De heer Van Valkenburg valt zijn AWP-collega bij: zelfs ten opzichte van de Burap is er nog een groot verschil.

De hoogheemraad wijst op de verkoop van onroerend goed, die zich nog in de laatste maanden voordoet en die een groot deel van de verschillen verklaart.

De hoogheemraad vervolgt zijn beantwoording. De ook door de heer Jansen geuite wens om beter te begroten, geeft de hoogheemraad door aan zijn opvolger.

Een gemaakte opmerking over de Wet Normering Topinkomens is niet van toepassing op Delfland, geeft mevrouw Ruimwijk aan.

Aan de heer Lont wordt gemeld dat het college de opmerkingen van de rekeningcommissie zeer serieus neemt. Zowel de secretaris-directeur als de hoogheemraad zijn toehorend lid van de rekeningcommissie. Het college heeft daar een aantal steekhoudende opmerkingen opgepikt die het zeer ter harte heeft genomen. Die worden meegenomen in de nog komende stukken.

Op de vraag van de heer Lont over de financiële middelen die over zijn, wordt opgemerkt dat er nog een schuldenlast van 800 miljoen euro is. De eerste aflossing is 100 miljoen euro. Daarvoor moet geld beschikbaar zijn. Dat komt er nog. Verlaging tarieven is een opdracht die wordt doorgegeven aan het nieuwe college.

De OAS (Optimalisatie Afvalstelsel) is niet volledig meegenomen in de balansverkortings. Tegelijk heeft de accountant opgemerkt dat er een reserve moet zijn voor de OAS-verplichtingen. In de definitieve stukken aan de VV wordt dit verwerkt.

Over kwijtschelding hebben diverse fracties opmerkingen gemaakt, waaronder de heer Lont en de heer Hombergen.

De eerste achttien mensen die in 'schrijnende' situaties zitten, zijn mensen aan de onderkant van de samenleving, mensen waar tot dan toe bijna niemand een helpende hand naar uitstak. Die heeft Delfland begeleid naar schuldhulp. Dit is op passende wijze opgelost.

De vraag van de heer Hombergen over het ontbreken van Oostland op de kaft van het rapport mag dan een cosmetische zijn, hij hecht er wel degelijk belang aan, zo blijkt als de hoogheemraad het onderwerp ter sprake brengt: wellicht iets voor een volgend college. De heer Hombergen reageert dat het huidige college de fout nog kan herstellen. Dit rapport gaat wel naar buiten.

Met de medewerkers heeft Delfland vorig jaar een fors aantal KPI's gerealiseerd. Daar moet mee worden doorgegaan. Dit zal ongetwijfeld door het nieuwe college worden opgepakt. Investerings: de correcties op de inzet zijn mede ingegeven geweest door opmerkingen uit deze commissie. In het verleden werd slecht gescoord met de investeringen. Dat is omgebogen.

Dat het stuk leesbaarder kan, weet iedereen. De hoogheemraad laat dit aan 'de nieuwe machthebbers'. Wel neemt hij zich het kennelijk ontbreken van de lijst met afkortingen ter harte, zoals door de VVD werd signaleerd. Getracht of die nog voor de VV kan worden verstrekt.

Windmolens: D&H kiest voor zonnepanelen en windmolens. Er is ruimte, met name in Vlaardingen. Daar zou de ontwikkeling ook met name in samenwerking met de bevolking haar beslag moeten krijgen. Op de vraag van de VVD hoe windmolens bijdragen aan de doelstellingen voor energietransitie geeft de hoogheemraad aan dat Delfland in 2025 energieneutraal en in 2050 klimaatneutraal moet functioneren. Dat vergt grote inspanningen. Aandelen kopen in parken op de Noordzee is een makkelijke inspanning. De hoogheemraad stelt zich op het standpunt dat de inspanning binnen de eigen organisatie moet worden gezocht.

Delfland participeert in een overleggroep in de Deltametropool die werkt aan een energietransitie waarbij aardgas verdwijnt en andere energievormen moeten worden geïntroduceerd. Een ingrijpend proces.

Naar aanleiding van de opmerking van mevrouw Dijkshoorn over de tijdsdruk waaronder de jaarrekening altijd tot stand moet komen herhaalt de hoogheemraad dat ondanks duidelijke afspraken, de controle door de accountant dit jaar wat lastig is verlopen. Wat hem betreft wordt het hele proces geëvalueerd. Over de werkwijze van dit jaar is hij in ieder geval zeer

ontevreden.

De opmerking over het bulkkrediet wordt verwezen naar een andere commissie.

De complimenten van mevrouw Jonker en de heer Fekkes worden in dank aanvaard.

Op de vraag over energie (blz. 33) en de verschillende vermeldingen van hectares wordt schriftelijk geantwoord.

De heer Van Kretschmar heeft een aantal vragen gesteld over gereedgekomen projecten. In 2018 is slechts een deel gerealiseerd. Mevrouw Ruimwijk licht toe dat dit om een bulkkrediet gaat. Dit is waarschijnlijk nazorg geweest. Ook hierop wordt schriftelijk teruggekomen.

De dijkgraaf beantwoordt vervolgens de vragen, die zijn portefeuille betreffen. Het ziekteverzuim is licht gedaald. Er ligt op dit vlak een rol voor leidinggevend. Een trainingsprogramma in samenwerking met de Arbodienst is vorig jaar ingezet. Hoewel de verwachting is dat dit een gestage verbetering laat zien, is dit niet helemaal voorspelbaar. Zo kan een stevige griep epidemie altijd roet in het eten gooien. Aan flankerend beleid zijn er vitaliteitsprogramma's (aandacht voor gezond leven).

Het Klantencontactcentrum, ter sprake gebracht door de heer Jansen, is erg belangrijk. Het is het raakvlak met de buitenwereld. Er wordt goede voortgang gemaakt met de KPI's, maar dit is nog niet voltooid. Bij de doorontwikkeling van KPI's zal worden bekeken hoe de tevredenheid van klanten is te meten.

Informatiebeveiliging en cybersecurity speelt bij alle waterschappen. Bij het programma Basis op Orde met vijf pijlers horen Cybersecurity en Informatiebeveiliging. Hierop wordt volop ingezet.

De vraag van de heer Hombergen over calamiteiten is een terechte. Elke calamiteit die wordt opgeschaald, wordt geëvalueerd. De belangrijkste calamiteit van het afgelopen jaar was de droogte. Aan de evaluatie wordt de laatste hand gelegd. Op de vraag of de VV kan worden geïnformeerd, antwoordt de voorzitter dat D&H de vaststelling van de evaluatie plaatsvindt door de secretaris-directeur. Hij zegt toe aan de VV een beknopte samenvatting van de leerpunten uit de diverse calamiteitenevaluaties te verstrekken, zodat de VV is aangehaakt. De heer Hombergen vindt de informatie in het jaarverslag te beknopt. Niet alle details hoeven te worden gedeeld, wel voldoende materiaal om de dialoog aan te gaan. Dat is onderdeel van het takenpakket van de VV.

De voorzitter reageert dat dit onderwerp een belangrijk deel van zijn portefeuille is. Hij wil ervoor waken dat dingen dubbel worden gedaan. Er vinden al evaluaties plaats. Hij wil zich verder beperken tot de belangrijkste boodschappen. De VV kan in de discussie met vervolgvragen komen.

In antwoord op de vragen van de heer Van Valkenburg over twee richtingen communicatie merkt de portefeuillehouder op dat ook dit moet worden meegenomen bij de doorontwikkeling van de KPI's.

De reden van de gedaalde score van zeventien naar elf procent bij de beoordelingen kan de portefeuillehouder niet overzien. Beide scores vallen voor hem binnen een normale bandbreedte. Nul zou vreemd zijn. Alles tussen de vijf en vijftien is gebruikelijk.

Over de pilots vormvrije personeelsbeoordeling licht de heer Brandt toe dat in 2018 pilots zijn uitgevoerd bij twee teams. Er is onderscheid gemaakt tussen de planning van de resultaten en de voortgangsgesprekken over de ontwikkeling van medewerkers. De pilots zijn door zowel medewerkers als leidinggevend geslaagd geacht en worden in 2019 voortgezet als input voor een echte herziening van de cyclus in 2020. Hierover wordt overlegd met de OR.

Over het concurrerend aantrekken van jonge medewerkers merkt de portefeuillehouder op dat de leeftijdsopbouw iets is verjongd. In het kader van strategisch personeelsmanagement

wordt gekeken naar: wat zijn de competenties die Delfland nodig heeft en hoe verhoudt zich het huidige medewerkersbestand daartoe en kan daarop worden ingespeeld.

Op de vraag van de heer Van Kretschmar over de commanditaire vennootschap merkt de portefeuillehouder op dat Delfland sinds 2002 bij Westland is betrokken. In 2015 heeft Delfland zich teruggetrokken uit het integraal ontwikkelingsplan Westland en is stille vennoot geworden. Dit heeft te maken met de toekomstverwachting over de waarde van de grondportefeuille. In de financiële crisis achtte de accountant het verstandig om 300.000 euro af te boeken. De CV loopt tot 2030. De hoop is dat de gronden dan weer waarde hebben. Helemaal uittreden wordt als onverstandig gezien. Dat zou gevolgen hebben voor de bestuurlijke verhoudingen in het Westland omdat het gevolgen voor de liquiditeit binnen de vennootschap zou kunnen hebben. Als stille vennoot zal Delfland de waarde ontwikkeling per jaar bekijken.

Tweede termijn

De heer Middendorp is niet overtuigd door de verklaring van de hoogheemraad over de kennelijk het moeilijk te voorspellen overschot. In grote lijnen is er eensgezindheid en tevredenheid over de jaarrekening. Maar dertien miljoen euro is vijf procent van de begroting. AWP heeft er moeite mee dat dit niet kan worden geraamd, terwijl het systematisch gebeurt. Dit roept bij hem de vraag op of we 'in control' zijn. Vastgoed is de enige verklaring die de hoogheemraad geeft. Dat 1.200.000 euro, wat slechts tien procent van die dertien miljoen euro verklaart. Wat kan er nu beter worden gedaan, wat adviseert de hoogheemraad aan zijn opvolgers?

De heer Jansen wil binnenkort nader ingaan op het door Delfland beoogde goede werkgeverschap, met goed personeelsmanagement. Het verzuim gaat niet structureel omlaag. Dit baart wel zorgen. Dit is wel van belang voor een goede werkgever waar men op een plezierige manier werkt. Dit zal ook zijn weerslag vinden in de aantrekkingskracht op jongere werknemers. In de volgende vergadering wil het CDA hier uitgebreid op terugkomen.

Het antwoord over het KCC is voor de heer Jansen stof tot nadenken over de klanttevredenheid.

De portefeuillehouder is aangetreden in een situatie die minder goed was dan nu. Hij heeft heel hard gewerkt, wat goed is te zien aan de financiële situatie en aan de behoorlijk verbeterde verslaglegging. Complimenten aan de portefeuillehouder en aan het college.

De heer Lont ziet geen maatregel die de vrijvallende voorziening voor pensioenen compenseert. En waarom wordt, zoals ook mevrouw Dijkshoorn vroeg, de 300.000 euro voor de cao niet uit de exploitatie gehaald?

De heer Hombbergen is – ondanks zijn moeite met de kaft - blij met de stevige diversiteitsparagraaf in het verslag. Hiervoor complimenten. Complimenten ook aan de portefeuillehouder voor het financiële verslag. De motie Dijkema was zo'n acht jaar geleden de start van en ander financieel beleid. Dat is toen ingezet, de portefeuillehouder heeft dat met kracht voortgezet, op een wijze die complimenten waard is.

De heer Van Valkenburg had nog geen antwoord op zijn vraag over het bestemmen van het voordelige exploitatieresultaat aan de egalisatiereserve.

Mevrouw Dijkshoorn refereert aan de nog niet beantwoorde cao-vraag. Bij toekomstige jaarstukken zou een toelichting op de afwijkingen veel zoekwerk schelen.

De heer Van Kretschmar vraagt naar de andere opzet voor de jaarrekening 2019. Hoe gaat het college om met de terugkerende opmerkingen ten aanzien van de inkooprechtmatigheid?

Beantwoording

Hoogheemraad Smits geeft aan dat een afwijking van dertien procent veel lijkt, maar kijkend naar het balanstotaal kun je zeggen dat het meevalt. Er is sprake van vacatures en minder inhuur, etc. Het onroerend goed is reeds genoemd. Voor ruim vier miljoen euro zijn voorzieningen vrijgevallen. Dat draagt voor een derde bij aan het positief resultaat. Dat zal zich volgend jaar niet herhalen. Delfland is scherp op het zo goed mogelijk nakomen van de gemaakte afspraken. De investeringen bleven achter, daar is bestuurlijke druk op gezet om tot betere scores te komen. De inzet is erop gericht zo goed mogelijk de score te behalen die onderling is afgesproken.

Aan de heer Lont wordt gemeld dat de voorziening pensioenen terugkeert in de exploitatie. Dit geldt ook voor de 300.000 euro.

De terugblik op de motie Dijkema door de heer Hombergen vindt instemming bij de hoogheemraad: inderdaad was zijn motie de aanzet tot een ander beleid. De hoogheemraad herdenkt de in 2017 overleden oud-bestuurder met veel respect.

Mevrouw Ruimwijk antwoordt op de door de VVD gevraagde bestemming van het exploitatieresultaat voor de egaliseringsreserves. Voor de resultaatbestemming is uitgegaan van de balansvermindering van 2018. Als eerste zouden de algemene reserves weer op het peil van voor de balansvermindering worden gebracht.

De reserve cao-afspraken is met resultaatbestemming 2017 ingesteld voor het doen van betalingen uit de cao-afspraken die in 2018 zijn gemaakt. Het uitgeven van die 300.000 euro zou een onttrekking achteraf zijn.

De hoogheemraad geeft mevrouw Dijkshoorn gelijk dat het duiden van de afwijkingen verstandig is. Deze extra inspanning komt de duidelijkheid ten goede.

De vraag van de heer Van Kretschmar over een andere opzet van de jaarrekening wordt schriftelijk beantwoord.

Inkoop: in de afgelopen jaren is enorm ingezet op verbetering van de inkoopfunctie. Uit de volgende rapportage moet die verbetering blijken.

De dijkgraaf beantwoordt de vragen uit zijn portefeuille.

De heer Jansen maakte nog een opmerking over het nog altijd niet structureel dalende ziekteverzuim. Daarom is ingezet op opleiding van leidinggevenden en het opschonen van het bestand met langdurige cases. De hoop en verwachting is dat hiermee de daling is in te zetten. Vijf procent is hoog. Als dat naar beneden kan, komt dat het imago van Delfland ten goede.

De voorzitter geeft verder aan dat nog een aantal vragen schriftelijk wordt beantwoord. Dan kan het finale oordeel over de jaarrekening worden gegeven. Dit wordt door het huidige college van D&H worden gepresenteerd en verdedigd. Bij goedkeuring volgt de wisseling van de wacht naar het nieuwe DB.

02. GR RBG - Kaderbrief 2020 en Ontwerpbegroting 2020

Eerste termijn

De heer Van Kretschmar mist een RBG-logo. Dit stuk had ook door Delfland opgesteld kunnen zijn. Dit is een opmerking richting RBG. Zowel in de begroting als in de kaderbrief wordt aangegeven dat het mogelijk aansluiten van andere partners bij de RBG zou kunnen leiden tot hogere efficiency en vermindering van de kosten. Welke acties daartoe lopen, wordt nergens gezegd. Delfland is een groot afnemer van de diensten van RBG en betaalt 47 procent van de

rekening. Het zou plezierig zijn als die kosten omlaag kunnen. Een doorkijk van de inspanningen van de RBG op dit vlak zou nuttig zijn.

De begroting van de RBG laat op een totale begroting van 12.500.000 euro een bedrag aan invorderingskosten van vijf miljoen euro zien. De baten van die invordering zijn vier miljoen euro. Een negatief saldo op de invordering derhalve. Dit is een zorgwekkend beeld dat toelichting behoeft.

De RBG heeft vanaf de invoering van de kwijtschelding 800.000 euro per jaar aangegeven. Dat is inmiddels tot 300.000 euro teruggebracht. Op zeker moment is dit 'running business'. Blijft Delfland die 300.000 euro tot in lengte van jaren betalen, of wordt dit straks onderdeel van het normale werk en daarmee gereduceerd tot nul?

De heer Fekkes is benieuwd wat de aanpassing van de beslagvrije voet en de wijziging van de beroepsprocedure kwijtschelding gaan betekenen. Het is jammer dat dit een paar jaar is uitgesteld, omdat de fiscus haar zaken niet op orde heeft. Delfland kan wat 50PLUS betreft al handelen zoals in de toekomst wenselijk is.

Mevrouw Dijkshoorn merkt op dat pas naar nieuwe partners zou worden gezocht nadat de RBG op orde was. Inmiddels is de RBG op orde. Worden hierover dan ook gesprekken gevoerd door de RBG?

De heer Oostvogels is blij met het overzicht en gaat ervan uit dat leidt tot maatregelen die hogere kosten voorkomen.

De heer Hombergen geeft aan dat de 'Aanpassing beslagvrije voet' een wet is die is aangenomen, maar wacht op uitvoering tot de fiscus gereed is. Het kopje 'maatschappelijk verantwoord invorderen' in het stuk leidt tot verwarring vanwege de verwachte 'grote impact op de vorderingsactiviteiten'. Delfland heeft de VV duidelijk gemaakt dat de RBG de invordering heel netjes doet. Maar het 'maatschappelijk verantwoord invorderen' heeft 'grote impact'. De PvdA is voorstander van het 'maatschappelijk verantwoord invorderen' en zeker van de invoering van de Wet Beslagvrije Voet. Delfland zou al in de geest van die wet handelen. Doet zij dat nu wel of niet?

De heer Lont vraagt naar het onder 1.2.2 genoemde grote, ingrijpende ICT-project. Dan gaan alarmbellen rinkelen. Dit is kwetsbaar voor de uitvoering. Hij wijst op de BIT-toetsen die het Rijk doet bij grote ICT-projecten. Dit vergroot de kans van slagen en brengt de risico's in kaart. Spreker vraagt aandacht voor de 'multiproblematiek'. Hierbij wordt per geval de vraag gesteld of inning niet ook toe leidt dat iemand alleen maar dieper in de schulden zakt. Met een integrale benadering is dit op te lossen, maar de benodigde uitwisseling- en regiefunctie ontbreekt nog.

De heer Belt complimenteert de portefeuillehouder namens zijn fractie voor zijn financieel beleid in de afgelopen jaren, met name het kwijtscheldingsdossier. Die complimenten gelden ook voor de Regionale Belastinggroep. WN sluit zich aan bij de vraag over RBG.

Daarnaast stelt WN vragen bij de 300.000 euro structureel voor de afschaffing van de zuiveringsheffing. Is dit nog nodig?

WN vraagt naar de automatische incasso die als afzender 'Regionale Belasting Groep' heeft. mensen vinden dat onduidelijk. Zij zien daar liever Hoogheemraadschap van Delfland staan.

De heer Jansen sluit zich aan bij het verzoek om een duidelijk logo. Op de rekening zelf staat het heel klein.

Het CDA sluit zich aan bij Gebouwd om de kosten omlaag te brengen en bij het verzoek van de heer Lont om de ICT-risico's duidelijk in kaart te brengen.

De heer Middendorp leest: 'de VV kan geen zienswijze opstellen' en 'de VV heeft besloten om geen zienswijze op te stellen'. De voorzitter licht toe dat het ene betrekking heeft op de Kadernota, het andere op de begroting.

AWP kan zich geen beeld vormen van het 'maatschappelijk verantwoord invorderen' en vraagt het college om duiding.

Beantwoording

Hoogheemraad Smits geeft aan dat kwijtscheldingstraject indertijd is begonnen na uitgebreide discussie. Delfland en later Schieland hebben dat goed opgepakt. Zodanig dat de Nationale Ombudsman na onderzoek de RBG-methodiek als het goede voorbeeld stelde. Het was vervolgens min of meer aanleiding tot aanvullende wetgeving, om de mensen met schuldstapeling onderaan het inkomensgebouw beter te begeleiden. De wetgeving had dit jaar moeten ingaan, maar is twee jaar uitgesteld. De belastingactoren kijken naar de persoonlijke situatie bij de begeleiding. Dit betekent wel extra menskracht. De organisatie van de RBG in Schiedam is vanaf het begin ingesteld op het ter hand nemen van dit traject. Dit heeft financiële consequenties. Los van de toenemende menskracht vervalt in de toekomst de mogelijkheid om beslag op tegoeden te leggen. Het AB van de RBG vindt dat men loyaal naar deze wet moet handelen. Zo gaat het dus gebeuren.

De heer Hombergen snapt niet waarom een instantie die zelf als voorbeeld heeft gediend voor hoe het netjes kan werken toch grote impact krijgt. Dit terwijl al in de geest van de nieuwe wet wordt gewerkt.

Die 18 en 88 schrijnende gevallen komen uit de eerste twee jaar, antwoordt de hoogheemraad. Het effect van de nieuwe wetgeving, die er nog niet is, is niet te voorzien. Dat zullen meer schrijnende gevallen zijn die niet worden te maken krijgen met beslaglegging.

Daarnaast worden extra mensen ingezet, wat financiële consequenties heeft. Het niet meer leggen van beslag heeft ook financiële consequenties.

De vraag van de heer Hombergen of de RBG nu al naar vol vermogen in de geest van de toekomstige wet handelt, wordt bevestigend beantwoord.

Het ontbrekende logo in de RBG-rapportage was de hoogheemraad nog niet opgevallen.

De begroting en kaderbrief moeten op elkaar aansluiten: er ligt een nota klaar, zoals vastgesteld in het AB van de RBG, om in de volgende periode een aantal gemeenten te benaderen. Dit moet niet alleen een voordeel opleveren voor degenen die zich aansluiten, maar ook voor de participanten.

De opmerking over de vijf miljoen euro om vier miljoen euro binnen te halen, wordt meegenomen naar het AB van de RBG, dat volgende week vergadert.

De 300.000 euro is inmiddels een structureel onderdeel van de begroting van de RBG.

De opmerking over de BIT-toets neemt de hoogheemraad mee naar de RBG.

Over het logo op de afschrijvingen is al vaker gesproken, geeft de hoogheemraad aan. Tegen alle bezwaren zoals die vanuit de commissie worden geuit, geldt voor de RBG dat men als één organisatie naar buiten wil treden. Een klein logootje op de automatische incasso levert de gebruikers veel extra comfort op, zoals het CDA verwoordt. En veel discussie bij de RBG, reageert de hoogheemraad.

Het stuk wordt als hamerstuk doorgeleid naar de VV.

4. H. Hamerstukken

Er zijn geen hamerstukken.

5. Ingekomen stukken

De heer Hombergen vraagt zich af waar op dit vlak de grens wordt getrokken wat betreft maximale temperatuurstijging of -daling. Wat wordt nog toegelaten en wat niet? Dit vraagt om beleid.

De heer Roeten vraagt wat er nodig is om de businesscase sluitend te krijgen.

Hoogheemraad Smits geeft aan dat deze kwestie breder overleg en nadere oriëntatie vraagt. Op beide vragen wordt schriftelijk op teruggekomen.

02. Delfland en Blue Deal (2019)

De heer Oostvogels ziet het dit als een goede manier om kennis te delen en de mooie kans om werkervaring in het buitenland op te doen. Een voorwaarde is wel dat andere partijen meedoen. De VVD wil weten of een project voordat het onder de Blue Deal valt langs de VV komt.

De heer Roeten wil weten waarom het WWN zich bij Indonesië heeft teruggetrokken. Ook wordt aandacht gevraagd voor de situatie in Myanmar.

Mevrouw Jenniskens is verheugd over de deelname aan de Blue Deal. Is het project in Zuid-Afrika al goedgekeurd? Waarom trekt Wereld Waternet zich terug uit Indonesië?

De voorzitter geeft aan dat de brief aan de VV een samenvatting van de stand van zaken is. Het huidige DB heeft gekozen voor een nieuwe buitenlandstrategie. De bedoeling is hiermee in Q2 naar de VV te komen. Dan kan de VV de kaders aangeven waarbinnen dit buitenlandbeleid wordt gevoerd. Dit beleid is deels gebaseerd op de beslissing van de oude VV aan te sluiten bij de Blue Deal. Het is een goede zaak dat waterschappen en departementen hun samenwerking verstevigen en daarmee hun activiteiten in het buitenland verder professionaliseren.

In Zuid-Afrika is Delfland actief geweest in een project genaamd King Fisher. De activiteiten in Zuid-Afrika wil het college voortzetten, maar dan wel onder de Blue Deal. Die is begin april van start gegaan. Op de lijst van projecten staat Zuid-Afrika. Er wordt nu gesproken over de concrete invulling.

In Indonesië gaat Waternet niet door. De heer Paalvast, buitenlandcoördinator van Delfland, licht toe dat Indonesië van de lijst van 'low income' landen is verdwenen en nu tot de 'middle income' landen worden gerekend.

Uit Myanmar heeft Delfland delegaties heeft ontvangen om voorlichting te geven over de wijze waarop Delfland met water governance omgaat. Inmiddels wordt internationaal stevige kritiek op Myanmar geuit, waarbij termen als genocide en oorlogsmisdaden de revue passeren. Dit heeft ertoe geleid dat de activiteiten op een laag pitje zijn gezet en Myanmar niet als project in het kader van de Blue Deal wordt gezien.

Op de vraag van de heer Oostvogels of de VV vooraf wordt ingelicht over de kaders voordat de Blue Deals worden getekend, geeft de heer Paalvast aan dat de VV al eerder schriftelijk is geïnformeerd dat D&H de buitenlandactiviteiten wil onderbrengen in de Blue Deal. Dit bleek met name in Indonesië en Zuid-Afrika kansrijk. De Blue Deal voor Zuid-Afrika is al gesloten. Voor Indonesië is dat nog niet het geval.

De voorzitter vult aan dat het college als onderdeel van de Blue Deal is gecommitteerd mee te doen in Zuid-Afrika. Dat is gebeurd op basis van de eerder gestelde kaders.

03. Zuiveringsheffing op basis van waterverbruik

De heer Hombergen vindt dat D&H zich makkelijk van de vraag afmaken. Er wordt gezegd dat er problemen zijn omdat er veel panden zijn zonder watermeter. Dat speelt zeker in Amsterdam. Daar was de koppeling van watergebruik en zuiveringsheffing niet mogelijk. Maar in Delfland heeft iedereen een watermeter.

Het principe 'de vervuiler betaalt' wordt gehanteerd vanuit de optiek van gedragsbeïnvloeding. Het is ook gebruikt als argument om de kwijschelding op de zuiveringsheffing af te schaffen. Tegelijk wordt gemeld dat waterverbruik daar geen goede

maat voor is. Het argument voor afschaffing van de kwijschelding op de zuiveringsheffing lijkt ineens minder valide.

Mevrouw Jenniskens vindt het antwoord ook redelijk mager voor zo'n belangrijk onderwerp. Er wordt gesproken over 'hogere uitvoeringskosten'. Hoe hoog? Het drinkwaterverbruik daalt niet, terwijl dat internationaal wel gebeurt. Gesteld wordt dat het waterverbruik geen goede maat zou zijn voor 'de vervuiler betaalt'. Het voordeel dat burgers het als eerlijk ervaren, is een groot voordeel. Noordwijkerhout biedt een goed voorbeeld. Dit verdient aandacht.

De heer Roeter vraagt zich af de zaak niet te negatief wordt afgeschilderd en dat te makkelijk wordt gezegd dat het niet haalbaar is er iets aan te doen. Informatie ophalen bij de drinkwaterbedrijven of lobbyen bij het Rijk zijn manieren om iets op gang te brengen.

De heer Oostvogels is ook niet overtuigd door de brief. De verandering zou moeten worden meegenomen naar de herziening van het belastingstelsel. Daar kan dit integraal worden bekeken en met een businesscase een mooie plek krijgen.

Mevrouw Jonker stelt dat op heel concrete vragen heel concrete antwoorden kunnen worden gegeven. Zij denkt dat het verbruik zal dalen als iedereen weet wat hij of zij verbruikt.

Hoogheemraad Smits erkent dat het besef er niet is hoeveel water er wordt verbruikt. In de gevallen waar waterverbruik en belasting zijn gekoppeld - Noordwijkerhout en Medemblik - zijn geen zichtbare resultaten waargenomen. Het werkt niet. Daarbij moet worden meegenomen dat het breed invoeren van zo'n koppeling zeer complexe investeringen vergt. Het is heel lastig om het directe verbruik te koppelen aan een belastingstelsel. De suggestie van de VVD - meenemen in de belastingherziening - is altijd een mogelijkheid.

De voorzitter vult aan dat de regelgeving niet hoeft te worden aangepast. De flexibiliteit die de wet biedt, wordt echter nergens benut.

De heer Middendorp verwijst naar Rioned, dé autoriteit op dit terrein. Hun conclusie na onderzoek in België, waar hiermee werd geëxperimenteerd, was dat er een duidelijke relatie bestaat tussen de prijs van het drinkwater en de kosten van het zuiveren. In Nederland is het tarief nu vijf euro per kuub. Wie verandering verwacht, dient over serieuze heffingen te gaan praten.

Mevrouw Jonker vult aan dat men zich in Nederland onvoldoende realiseert hoe goedkoop schoon water hier is. In België is het allang gebruikelijk om het toilet te spoelen met ander water dan met schoon water. Daar bestaat differentiatie dus al. Nederland is verwend.

De heer Middendorp vraagt zich af of dit gremium hier over gaat. En zo ja, is dan de zuiveringsheffing het juiste middel?

Hoogheemraad Smits suggereert over dit onderwerp verder te praten in het kader van het bestuursakkoord.

Mevrouw Jenniskens kan zich daarin vinden, maar wil wel antwoord op haar vragen.

De heer Cuyper geeft aan dat van de hogere uitvoeringskosten geen cijfers beschikbaar zijn. Daar zijn eerder vragen over gesteld. Er zijn meer handelingen nodig, wat leidt tot hogere kosten. Het gaat om de hoeveelheid water, maar ook om de mate van vervuiling van het water. De zuivering haalt vooral de vuillast eruit. Dan is het waterverbruik geen goede maat. Een combinatie zou perfect zijn, maar dat vereist een complexer systeem.

De voorzitter voegt toe dat de kosten van de zuivering op korte termijn redelijk vastliggen. Als de baten om de kosten van de zuivering te dekken heel variabel worden gemaakt en de gewenste gedragsprikkels effect zouden hebben, dan gaat het waterverbruik naar beneden, maar er is een tekort om de kosten van de zuivering te dekken. Dat zou moeten leiden tot

een verhoging van het tarief. Dat is moeilijk te verkopen aan mensen die hun waterverbruik hebben verminderd.

De heer Van Kretschmar stelt dat het bestuursakkoord niet de plek is voor een onderwerp als dit. Met een nieuw belastingplan in aantocht moet hier niet heel veel energie in worden gestoken. Gebouwd laat het even bij wat het is.

De heer Hombergen heeft nog geen antwoord op twee vragen: is 'de vervuiler betaalt' een doel op zich, of wil het college gedragsbeïnvloeding?

Ten tweede stelt de heer Hombergen dat het probleem van niet bemeterde huizen niet speelt in Delfland.

De heer Cuypers verwijst naar drie onderzoeken op een rij die in de brief als argumentatie zijn opgevoerd.

De heer Hombergen stelt dat de hele argumentatie onderuit wordt gehaald. Waternet zou het wel doen als de huizen in Amsterdam waren bemeterd. De argumentatie is bij elkaar gezocht en klopt niet.

De voorzitter reageert dat de brief is gebaseerd op een kwalitatieve inschatting van zaken die spelen. Niet specifiek is uitgezocht wat dit zou betekenen voor Delfland. De dijkgraaf stelt voor deze zaak terug te nemen en een nieuw DB tot een nieuwe afweging te laten komen. Uit de discussie blijkt dat een aantal partijen sympathiek staat tegenover de voorgestelde stap. Een aantal zaken vraagt om een nadere afweging. Dit kan leiden tot een meer bevredigend voorstel.

De heer Middendorp geeft aan dat de discussie of men wil sturen met de belastingtarieven een heel brede is. De tuintegeltaks behoort tot dezelfde categorie, waarover de meningen zeer uiteenlopen.

De heer Belt constateert dat dit onderwerp de VV blijft bezighouden. Een in 2015 breed aangenomen motie hierover is opgegaan in de brede discussie over het nieuwe stelsel. Hier moet aandacht voor blijven bestaan, al schuift het nieuwe stelsel steeds verder de koelkast in.

04. Rapportage Prestatieovereenkomst 4e kwartaal 2018 RBG

De heer Hombergen vraagt of er niet een soort procesvoorstel voor schrijnende gevallen moet komen. Is het ambtelijk mandaat van de RBG voldoende om in moeilijke gevallen keuzes te maken of is meer eigenaarschap en sturing vanuit Delfland nodig?

Hoogheemraad Smits heeft het onderwerp aan de orde gesteld in de RBG. Men had het onderwerp al ter hand genomen, vooruitlopend op de regelgeving over schuldstapeling. Bestuurlijke aanscherping is niet nodig. Men staat gesteld voor de nieuwe situatie.

05. Reactie Provincie op Begroting 2019 Delfland

-

06. Handleiding basisscan integriteit voor kandidaat-bestuurders van Ministerie van BZ en Koninkrijksrelaties

-

07. Evaluatie afschaffen kwijschelding zuiveringsheffing

Aanvullend op het besprokene bij de begroting geeft de heer Hombergen aan dat geen enkel hoofdstuk is gewijd aan de sociale impact.

Hoogheemraad Smits geeft aan dat hij zeer intensief contact heeft gehad met de wethouders Sociale Zaken in de inliggende gemeenten. Hij heeft hen allen meermalen persoonlijk bezocht. Richting de gemeenten is er alle begeleiding geweest. Dit heeft geleid tot een aandachtspunt dat is geëffectueerd, van de gemeente Voorburg-Leidschendam. Daar is bij de brieven een extra mededeling gedaan dat men voor ondersteuning bij de gemeente terecht kon. Het maximaal mogelijke is gedaan, zoals ook blijkt uit de evaluatie van de Ombudsman, dat de gekozen aanpak een goede is.

De heer Middendorp snapt dat de heer Hombergen dit onderwerp vanuit partijpolitieke motieven nu voor de vierde keer in één vergadering aan de orde stelt, maar spreekt zijn steun en waardering uit voor de voorbeeldige inzet van de hoogheemraad. De evaluatie is to-the-point. De schrijnende gevallen worden voorbeeldig afgehandeld. Delfland is zeker geen hardvochtig belastinginner.

De heer Fekkes sluit zich hierbij aan.

Het gaat de heer Hombergen om de impact op de mensen. De werkwijze van Delfland verdient alle eer. Toch heeft de wetgever gemeend de aanpak sterk te moeten verbreden. In de toekomst is er een grote impact door een andere werkwijze. Het kan dus nog veel beter. Over de door de hoogheemraad geschetste dialoog met de wethouders Sociale Zaken had de PvdA graag een kleine paragraaf gelezen.

08. Beantwoording schriftelijke vragen WOZ van WN, 50PLUS en VVD

De heer Hombergen merkt op dat als de WOZ-wijze van de panden wordt verondersteld te stijgen, het tarief navenant zal dalen. Er is echter een verschil geprognosticeerd tussen de waarde van de woningen en de niet-woningen. Waarop wordt dan gestuurd? Er worden afspraken gemaakt over het belasten van bewoners en bedrijfsleven. Nu is de vraag waar dan werkelijk op wordt gestuurd?

De voorzitter veronderstelt dat een gemiddelde van twee verwachte stijgingen wordt genomen. De heer Cuypers vult aan dat een onderscheid wordt gemaakt tussen bedrijfspanden (geprognosticeerde waardeverhoging één procent) en woningen (zeven procent). De cijfers komen uit een externe bron.

Nadat de discussie zich verder verdiept, stelt hoogheemraad Smits voor een werkbijeenkomst over dit systeem te beleggen met een van de medewerkers. De voorzitter neemt dit voorstel over. Dit onderwerp laat zich lastig mondeling uitleggen. Daarvoor moet even worden teruggegrepen op de spreadsheet. Het college biedt de gelegenheid voor zo'n werkbijeenkomst.

09. Uitvoeringsprogramma 2019-2020 Wateragenda Rijswijk

-

6. Rondvraag en sluiting

De heer Middendorp vraagt aandacht voor het oude gemaal Pijnacker-Nootdorp. Dit is afgestoten, maar als historisch object wil Delfland het herkenbaar houden. Een kaart op de website waar dergelijke informatie staat, zou welkom zijn. Een dergelijke kaart bestaat, wordt vanuit het college gemeld. Het gemaal kan eraan worden toegevoegd.

De heer Fekkes vraagt aandacht voor de zojuist beëindigde laatste commissie BOB van de hoogheemraad Smits. De heer Fekkes heeft veel van hem geleerd. Hij ook van ons, voegt hij met een knipoog toe. De heer Smits verdient grote waardering voor zijn inzet. Hij is een aimabel mens. In het bijzonder verdient zijn aanpak van het dossier kwijtscheldingsbeleid waardering.

De voorzitter sluit zich aan bij de vorige spreker. Hij heeft relatief kort met 'Ries' kunnen samenwerken. Dat samenwerken heeft hem een groot plezier verschaft.

De heer Smits heeft een mooie erfenis voor Delfland achtergelaten. De schuldenpositie is significant verbeterd. Dat is bovendien op een heel sociaal aanvaardbare wijze gebeurd. Het echte afscheid volgt op 16 mei.

Hij sluit de vergadering om 12.30 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering d.d. xx xx 2019.

De voorzitter,

De secretaris,

dhr. dr. P.H.W.M. Daverveldt

mevr. mr. A.J. Buisman